

Kirkerådet

Høring om justering av hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser

Manglerud menighetsråd har på sitt møte 15. mars 2018 avgitt følgende svar på høringen.

1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

Vi har ikke opplevd gudstjenestereformen som en særlig stor endring. Det som etter er vårt syn påvirker gudstjenestelivet i positiv retning, er i hvilken grad vi greier å skape involvering og lokalt engasjement rundt gudstjenestefeiringen. Sentrale føringer påvirker best når de åpner for lokale tilpasninger. Der gudstjenestereformen har åpnet for lokal variasjon, har den hatt positiv betydning.

1b: Hva har fungert godt, og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Vi har valgt en lokal grunnordning som ligner ganske mye på -77 ordningen. Vi bruker pt. to serier liturgisk musikk, -77 og Tore Aas. Dette har fungerert godt i vår menighet. Når det gjelder gudstjenestereformen på nasjonalt plan, framstår det for oss som det har blitt lite av ambisjonene om nyskapning og valgfrihet. Kirka er veldig homogen over hele landet når det kommer til kulturelt uttrykk og form. I så måte slutter vi oss til kritikken som har vært rettet mot reformen om at det har vært brukt veldig mye penger på å oppnå liten endring,

1c: Hvilke av de momentene som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet fremover?

Vi mener det bør legges vekt på fortsatt stor valgfrihet. Tendensene som kom inn i sluttfasen av gudstjenestereformen og som videreføres nå med stadig mindre valgfrihet, mener vi er å gå i feil retning. Det som bør være overordnet retningsgivende i reformarbeidet, bør være fokus på hva som kan skape lokalt engasjement rundt gudstjenesten.

1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

Vi mener det er meget positivt at menigheter i Den Norske Kirke kan ha et variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester. Det finnes en stor bredde av kulturuttrykk som kan berike gudstjenestefeiringen. Nye gudstjenestereformer kan senke terskelen og anspore flere til å delta på gudstjenester. Samtidig er det viktig at tradisjoner og hensynet til gjenkjennelse også blir ivaretatt.

Høringssspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas (jf. Alminnelige bestemmelser)? Hva bør endres?

Generelt mener vi mye mer bør overlates til den lokale menighet. Ut over det bør godkjenningsmyndigheten flyttes til prostene, og det bør gis anledning til å godkjenne avvik fra hovedgudstjenesten på permanent basis.

Høringssspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

Ja.

Høringssspørsmål 3 f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbekjennelse i høringsforslaget?

Vi er enig i forslaget.

Høringsspørsmål 3i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt ledd?

Nei. Vi er positive til at Dagens bønn gjeninnføres, men det bør være opp til hver enkelt menighet om man vil bruke den og hvor den skal plasseres. Vi mener at det for mange vil være tjenlig å bruke den der dagens samlingsbønn er plassert. Vi mener også at det i rubrikkene bør åpnes for at man ved særskilte tilfeller kan hente inn dagens bønn fra andre samlinger, f.eks. Holger Lissners spennende samling. (Hvis bønnen blir valgfri er jo ikke dette i praksis noe problem.)

Høringsspørsmål 3 j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3?

Vi er uenig i at det skal være obligatorisk å stå under første salme. Begrunnelsen i forslaget er lik praksis for å skape trygghet. Vår erfaring er at en trygg og tydelig prest er det som skal til for å skape trygghet for dem som kommer til gudstjeneste. Hvis presten etter prosesjonen gir tegn til at folk skal sette seg, så setter de seg, hvis ikke blir de stående. Dette er enkelt og skaper trygghet. Vi tror det vil føre til vesentlig mer usikkerhet at folk skal bli stående under «Hilsen» også.

Det viktigste for oss er likevel at dette er noe den enkelte menighet bør avgjøre selv. I mange kirke ser ikke alle godt når alle står. Andre ganger kan det handle om at gudstjenestens preg for øvrig tilsier at menigheten bør stå. Det viktige for oss er lokalt eierskap til ordninger og en tydelig og klar ledelse av gudstjenesten. Like ordninger overalt er mindre viktig. De som lett blir utrygge, er mennesker som er sjelden går til gudstjeneste, og for dem vil faste ordninger ha liten betydning, mens tydelig ledelse vil ha stor betydning.

Kyrieleddet er nå endret fra å være et ledd som kan utelates, til å bli et obligatorisk ledd i alle hovedgudstjenester, jfr pkt 3g i høringsdokumentet. Vi er uenige i denne endringen. Ved gudstjenester som er særlig rettet mot barn, er det viktig å ha muligheten til å kunne utelate ledd som f.eks Kyrieleddet for å spisse temaet i gudstjenesten og for å gjøre den totale lengden på gudstjenesten så kort at det passer for yngre barn.

Høringsspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

Vier uenig i forslaget om å gjøre «hallelujavers» før og etter evangelielesningen obligatorisk. Dette bør den lokale menighet avgjøre. Mange ønsker en enklere gudstjenesteform, og da bør slike ledd kunne droppes.

Videre er vi uenig i det som fremstår som en innstramming av muligheten til å kombinere bønnevandring og nattverd. Vi praktiserer dette på en del av våre familiegudstjenester og har gode erfaringer med det. Vi ser ingen grunn til at dette skal være forbudt. Man kan selvsagt ha forskjellige meninger om hva som er optimalt, men her bør det overlates til den enkelte menighet, endog til teamet som planlegger den enkelte gudstjeneste. Noen ganger passer det med et selvstendig forbønnsledd, andre ganger er det bedre med en bønnevandring kombinert med nattverd. Her vil vi særlig påpeke at for små barn er gudstjenestens total lengde (i tid) viktig. Det er som før nevnt, etter vårt syn viktig at menigheten har mulighet til å kutte i ledd for å spare tid, og her er en slik mulighet som menigheten må få anledning til å bruke ved behov.

Vi mener også at det bør komme klart fram i ordning for hovedgudstjenester at lesetekster kan utelates når dette er nødvendig og forsvarlig ut fra helheten i gudstjenesten. Ved ordinære familiegudstjenester er det naturlig å bare bruke en lesetekst i tillegg til prekenteeksten, og ved spesielle anledninger kan det være både klokt og nødvendig å beholde bare en bibeltekst, dvs prekenteeksten, som bibeltekst i gudstjenesten. Dette kan f.eks handle om at man har en dramatisering av bibelfortellinger i gudstjenesten, eller det

inngår andre lignende innslag som gjør det nødvendig å korte ned på andre ledd for at den totale lengden på gudstjenesten ikke skal bli for lang.

Høringsspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon og med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/alterskranken?

Vi har nattverd i (så å si) alle gudstjenester. Det mener vi er viktig og en naturlig del av at menighetens samles. Vi veksler mellom intinksjon og knelende nattverd, med en liten hovedvekt på det førstnevnte. Vi opplever at denne vekslingen fungerer godt og kan tilpasses behovet og preget på den enkelte gudstjeneste. Det er viktig at omtalen av nattverd i ordning for hovedgudstjenesten gjør det klart at menigheter kan benytte den nattverdform som menigheten finner tjenlig.

Høringsspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått.
Vi er enige i forslaget.

Høringsspørsmål 5c: Er dere enige i at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

Nei. Vi mener ofringen bør sees som en del av vår tjeneste for verden og er bekymret for at en kobling til nattverden vil kunne svekke nådens karakter av å bli gitt oss ufortjent.

Høringsspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringsforslaget?

Vi støtter å avvise «L: Vi har tatt imot Jesus Kristus.» som alternativ formulering i tilsigelsesordene. Som høringen påpeker, vil dette svekke soningsforståelsen av Jesu gjerning. Det mener vi er uheldig.

Høringsspørsmål 6: Gi gjerne kommentarer eller endringsforslag til nattverdbønnene?

Ingen merknader.

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV. Sendelse?

Vi mener det bør være opp til den enkelte menighet å avgjøre om man skal stå eller sitte, jfr vårt svar angående inngangssalmen. Her bør det være mulig å vedta en fast, lokal ordning, eller at menighetsrådet vedtar å gi frihet til å gjøre det som passer i den enkelte gudstjeneste.